

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Titvlvs XXX. De Medicis et personis Medicinae deservientibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

TITVLVS XXX.

De Medicis et personis Medicinae deservientibus.

Articulus Primus.

De Medicorum obligatione.

I. **T**Ria in Medicis requiruntur. Primum est scientia approbata, nulli enim licet absque illa officium Medici administrare, ob periculum cui infirmi exponerentur, debet etiam scientiæ adjuncta esse experientia, non enim Medicus inexpertus quantumvis doctus, admittendus est. Requirit autem scientia ista, speculationem & notitiam corporis humani, & constitutionis ac complexionis ejus: Similiter herbarum, succorum, radicum, metallorum, & aliorum quæ in Medicinis adhibentur.

2. Secundum quod in Medico requiritur est fidelitas, quæ in hoc consistit: ut fideliter primum de morbo, de causis & qualitatibus morbi, & personarum complexione inquireat: demum: magis certa, congrua
& ef-

& efficacia, ad sanitatem consequendam medicamina adhiberi curet, fidei enim ej⁹ infirmus committitur. Ad fidelitatem etiam Medici spectat, ut naturalibus Medicinis contentus, ad superstitiones, vanas observantias, aut artes magicas non recurrat. Item: ut causas secretas morborum, quæ illi sub secreto naturali committitur, non revelet, possunt enim interdum vel infamiam vel aliud detrimentum causare. Item ad fidelitatem Medici ex præcepto divino & Ecclesiastico pertinere dignoscitur: ne volens corpori subvenire animæ noceat, quod fit, si aliquid ordinet cui annexum est mortale peccatum, V. G. ut ad humores evacuandos, mulierem extra statum Matrimonij cognoscat, ut se ipsum polluat, vel pollui se procuret, ut ad vomitum causandum inebrietur, qui similia suadent, præter peccatum mortale, pænam excommunicationis incurrunt.

3. Tertium quod in Medico desideratur est: cura & sollicitudo diligens circa ægrotum, unde non sufficit simpliciter ægrotum visitare, ad salarium; sed tenetur ordinare

dinare de Diæta, & observatione victus, tam bene, quam de Medicinis probatis, & maxime super Pharmacopolis invigilare, ut quæ ordinantur, fideliter subministret. Item ad curam ejus spectat, observare tempus oportunum, quando æger non periclitatur, antequam adhibeat urgentia medicamenta, quæ adhibita tempore non suo, interdum aut mortem, aut periculosa symptomata causarent. Item: ut bene advertat nedum portionem medicam mulieri præscribit gravida sit, & ne per portionem procuret abortum, maxime animato fætu, in hoc enim homicidij reus convincitur. Item ad curam Medici spectat, ut ubi advertit morbum invalescentem, etiam ante periculum mortis, suadeat, ut advocetur spiritualis Medicus, qui à peccato animam curet, teneturq; ad hoc post tertiam visitationem sub peccato mortali.

Articulus Secundus.

De Chirurgis.

I. **C**Hirurgi sunt Medicinæ Ministri, & in his eadem proportionaliter requi-

requiruntur. Quæ in Medicis: nimirum: scientia Chirurgiæ, experientia approbata, & expertorum iudicio confirmata, & si absque tali scientia à Magistratibus admittantur: ipsi exercentes, & Magistratus admittentes, ob pericula, quibus hominem exponunt, mortali peccato ut plurimum se polluant. Requiritur etiam in iis fidelitas, ut curando homini fideliter assistant, & ab eventibus fortuitis, quæ ex variis causis infirmo evenire possunt, caveant. Requiritur etiam sollicitudo, ne defectu vigilantia ac industria, patienti aliquod periculum vel detrimentum superveniat.

Articulus Tertius.

De Pharmacopæis.

I. **P**Harmacopæi Medicis omnino necessarii sunt, quorum officium est medicinas componere, & ad præscriptum Medicorum disponere, & hos artis scientia, fidelitas, & iustitia in distribuendis medicinis, maxime obligat: Scienter quidem, ut praxim medicinas conficiendi, miscendi, adhibendi norint: fidelitas: ut probas
 non

non mutatas neque vitiatas, non corruptas nec nimis vetustas subministrant. Justitia: ut justo pretio divendant, in quibus multæ fraudes intervenire non raro solent.

Articulus Quartus.

De Obstetricibus.

I. **O**bstetrices etiam particulam aliquam medicine sibi usurpant, quia quadam arte uti debent, ut feliciter absque detrimento Matris & fætus, parturienti, obstetricem manum adhibeant, ut lotioni, præcisioni umbelici, compositioni corporis puerilis, dum partus egressus est invigilent, ut denique omnia observent, quæ ad fætus & Matris conservationem in illo actu sunt necessaria: quare ad hoc assumi non possunt, nisi providæ & honestæ ac expertæ, quarum vita ac fama integra sit. Nam præter ea quæ superius narrata sunt, solent adhiberi ut cognoscant, an puella integri claustrum virginalis sit, an corrupta, an capax coitus Matrimonialis, an incapax, quarum judicio, si nihil obstet, statur. In necessitate etiam debent invigilare, ut proles tempe-

X

stive,

stive, etiam vix egressæ ex utero matris, si membrum sufficiens appareat, baptizentur, & ipsæ possunt & debent, ubi non est alia persona dignior, baptizare, adeoque formam Baptismi callere. O quot Diaboli Ministræ, proles è ventre prodeuntes occiderunt, Baptismo privarunt, & veneficiis ac sortilegiis innocua membra addixerunt, hinc invigilandum ut suis muniis probe & fideliter satisfaciant, unde iuramentum à magistratibus ab iis exigendum,

Articulus Quintus.

De Salario Medicorum.

I. **S**alarium Medicorum diversimode assignatur: aliis enim plenum Salarium ex ærario publico solvitur, ut omnium Civium infirmitatibus medeantur, & hi à particularibus, qui isti⁹ Civitatis membra sunt, salarium non accipiunt, sicut nec ij qui ab hospitalibus bene dotatis stipendium habent. Alii sunt qui quidem stipendium ex ærario accipiunt, sed non sufficiens, & his licet accipere stipendium à particularibus quos visitant, exceptis pauperibus

peribus, quibus ex vi publici stipendii servire tenentur. Alii denique sunt: qui nullum salarium ex ærario publico accipiunt, hi à particularibus conveniens salarium accipere possunt, cujus quantitas publico decreto, usu vel consuetudine approbata, mensurari debet. Aliud est de Chirurgis, qui artem, industriam, laborem, medicinam, unguenta præstant, hæc enim omnia in æstimationem & computum deduci debent, & secundum illa solutio fieri.

Articulus Sextus.

De peccatis Medicorum.

1. **P**eccant mortaliter, qui permittunt vel procurant se ad gradus Licentiæ vel Doctoratus in Medicina promoveri, quamvis sciant se ignaros vel insufficientes, si intentionem habeant exercendi Medicinam: Similiter peccant ij qui tales promovent.
2. Peccant qui ignari & inexperti scientiæ Medicæ, medicinas ordinant, subsistente aliquo periculo vel damno, quia qui alicui periculo alium exponit, tantum peccatum

committit quantum est periculum, cense-
tur autem exponere periculo mortis vel
gravioris infirmitatis, aut diuturni morbi,
qui ignorat constitutionem ægroti, quali-
tatem morbi, virtutem medicinæ.

3. Peccant qui etsi artis medicinæ gnari,
adhibent tamen ex proprio cerebro non
nulla, quibus infirmus gravibus periculis
exponitur, solum ut experimentum ac-
cipiant.

4. Peccant qui spe majoris lucri infirmi-
tates prolongant, quas citius sanare pos-
sent, quo vitio singulariter laborant Chi-
rurgi, in longum curas suas protrahentes
absque causa.

5. Peccant qui utuntur aliquibus mediis,
vel suadent ægroti aliqua quæ sunt contra
Dei mandata.

6. Peccant qui abortum post animatum
fætum per potiones medicas scienter cau-
sant, hi enim homicidii rei sunt. Similiter
qui extra casum necessitatis potionem ad
abortum præbent, etiam ante animatum
fætum mortaliter peccant.

7. Qui negligentia oportunæ visitationis
in

in causa sunt vel gravioris infirmitatis, vel diuturnioris languoris, vel etiam mortis.

8. Peccant qui infirmum periculose laborantem non monent, aut per alium efficaciter moneri curant ut confiteatur, & de sua anima disponat.

9. Si ob æmulationes quas ad invicem habent, nolunt cum aliis ad consultationem concurrere, aut in consultatione malitiose sibi invicem contradicunt, aut consilium suum pertinaciter etiam contra veritatem agnitam defendunt, in grave detrimentum infirmi.

10. Pharmacopæi frequentius se peccatis mortalibus intricant. 1. Si medicinas corruptas & antiquatas exhibeant. 2. Si pharmacum unum pro alio velut æquivalenti misceant. 3. Si pharmaca ipsa, ut Syrupos sophisticent. In quibus non minus peccant Medici, qui illa fieri sinunt, & participatione lucri marsupium unum cum illis faciunt. 4. Si extra jurati Medici certam ordinationem, aliquid venenosi admisceant. 5. Si venena vendant ut sicutam, Salamandram, mandragoras cantharydes, &c.

TITVLVS XXXI.

De Militia.

Articulus Primus.

Quid sit Militia.

1. **M**ilitia est hominum multitudo, au-
 ctoritate publica collecta, sub
 præfectis & Ducibus congruis legibus ar-
 tificiose adunata, Sacramento sive Jura-
 mento obligata, ad juste, & justitiæ affectu
 hostes reipublicæ vel propulsandos vel
 persequendos, amore justitiæ & pacis or-
 dinata. Dicitur (*auctoritate publica*) quæ
 residet in Rege, Principe supremo, vel re-
 publica independente: non tamen in infe-
 rioribus, nisi de auctoritate superiorum,
 aut in casu angustiarum, vel necessariæ defen-
 sionis: Dicitur (*artificiose adunata*) con-
 tinet enim militia artem singularem, sive
 se & rempublicam fossis, vallibus, armis, vigi-
 lijs defendendi, sive industrie & ordinate

in a.